

Erasmus School of Law

Caribisch fiscaal recht in de spotlights bij bijzondere collegereeks

Caribisch Nederland, bestaande uit Bonaire, Saba en St. Eustatius (BES-eilanden) zijn openbare lichamen van het Koninkrijk der Nederlanden. Caribisch Nederland heeft een eigen fiscaal stelsel, net zoals Aruba, Curaçao en St. Maarten. Daarmee bestaan binnen het Caribische deel van het Koninkrijk der Nederlanden vier fiscale stelsels.

Vlnr: Jeroen Adeler, Shulaika Paassen Delsol, Germaine Rekwest, Anthony Begina en Professor Stoter (decaan ESL).

door Judice Ledeboer

Begin november 2017 is de Erasmus School of Law, de rechtswetenschappelijke faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam, als eerste universiteit in Nederland gestart met de bijzondere collegereeks 'Capita Selecta Caribisch Fiscaal Recht' voor de masterstudenten van de opleiding Fiscaal Recht. Bijzondere gastsprekers uit zowel Nederland als van de eilanden verzorgen colleges

over het fiscale recht in Caribisch Nederland, Aruba, Curaçao en St. Maarten. Onderwerpen die in deze capita selecta aan bod komen zijn onder andere de staatkundige vernieuwing van het Koninkrijk der Nederlanden, het fiscale stelsel van de BES-eilanden, belastingrechtsspraak in het Caribisch gebied, belastingfaciliteiten, misbruik van offshore vennootschappen (bijvoorbeeld

de Panama Papers en Paradijs Papers) en ethiek. Ook het fiscale stelsel van Suriname komt ter sprake.

Elke spreker heeft vooraf een of meerdere stellingen geponeerd die te maken hebben met het onderwerp waarover zij hun college geven. De studenten bereiden zich voor door de aanbevolen literatuur te bestuderen, dit met elkaar te bespreken en bijvoorbeeld

video's te bekijken. Zij dienen voorafgaand aan het college een gemotiveerde reactie te geven op een van de stellingen en tijdens het college te onderbouwen. Dat de materie niet alleen juridisch is en er ook met een knipoog gekoken wordt naar de verhoudingen tussen Nederland en de BES-eilanden is te merken aan een aanbevolen video: een sketch uit het programma 'Zondag met Lubach' van cabaretiër Arjen Lubach. Daarin geeft Lubach informatie over de BES-eilanden en over wat of geen bemissie van Nederland.

De studenten die voor deze capita selecta hebben gekozen hebben dat allemaal gedaan vanuit hun speciale belangstelling voor de Caribische eilanden. "Sommigen zijn er nog nooit geweest", aldus Germaine Rekwest, wetenschappelijk docent belastingrecht aan de Erasmus Universiteit en coördinator van het vak. Er blijkt veel belangstelling te zijn voor dit vak, zowel op de Caribische eilanden als in Nederland waar inmiddels ook studenten van andere universiteiten interesse hebben getoond.

Het eerste college werd op 6 november gegeven door Paul Comenencia, de voormalige gevormachte minister van de Nederlandse Antillen, en Hans de Waard die

fiscaal-technische ondersteuning aan de Belastingdienst Caribisch Nederland biedt. Comenencia verzorgde een inleiding over de transitie van de kolonie Curaçao en onderhoorigheden via 'de Nederlandse Antillen' naar de autonome landen Aruba, Curaçao en St. Maarten, en de BES-eilanden.

Voor het tweede college was de huidige gevormachte minister van Curaçao, Anthony Begina, uitgenodigd om de studenten te informeren over zijn rol als gevormachte minister. In november waren de volgende stellingen geponeerd: "Indien een inwoner van Nederland vermogen overdraagt aan een Stichting Particulier Fonds op Curaçao zal dit altijd leiden tot heffing van belasting in Nederland"; "Het is onoorlijk dat er geen (eigen) gunstig fiscaal stelsel geldt op Vrieland en Terschelling, terwijl dit wel het geval is op Bonaire, St. Eustatius en Saba" en "In de inkomstenbelasting moet een systeem van voldoende op aangifte worden ingevoerd opdat de Arubaanse belastingdienst uiteindelijk in de actualiteit kan gaan werken." De stellingen gaven stof tot nadenken en zelden de studenten aan om in discussie te gaan met elkaar en met de gastdocenten.

De komende weken zal er nog meer kennis worden gedeeld tijdens deze collegereeks waarbij studenten niet alleen fiscaal-juridisch uitgedaagd worden, maar ook om buiten deze kaders te treden. Dit blijkt uit een fragment van de presentatie van Comenencia, waar prof. LFM. Verhey, hoogleraar staats- en bestuursrecht wordt geciteerd: "Als er iets is wat wij in het Koninkrijk gemeenschappelijk hebben, dan is het de hang naar structuren en regels. Net als in Europa geldt

echter ook in het Caribisch gebied dat structuren en regels de oplossing van maatschappelijke problemen niet altijd dichterbij brengen. Wij zullen daarom de verleidende moeten weerstaan om de problemen uitsluitend met een juridische bril te benaderen." Voor meer informatie over de collegereeks Caribisch Fiscaal Recht kunt u contact opnemen met programmacoördinator Germaine Rekwest: rekwest@law.eur.nl.

Gastprekers: Anthony Begina, gevormachte minister van Curaçao; Paul Comenencia, voormalig gevormachte minister van de Nederlandse Antillen; Hans de Waard, belastingdienst Caribisch Nederland en Bonaire; Suniel Panham, tax partner bij KDPS International Tax Counsel; Luanne Gomez-Pieters, directeur van Belastingdienst Aruba; Jeroen Adeler, verbonden aan Yellow Tree Tax Consultants in Nederland en St. Maarten; Peter Kavelaars, hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit en University of Curaçao; Flora Goudappel, hoogleraar Europees Recht en decaan van de University of Curaçao; Shulaika Paassen Delsol; Frans Hartman, ministerie van Financiën; Irma Mosquera, researcher IBFD; Juan Yrausquin, voormalig gevormachte minister van Aruba; Martin de Graaf, Belastingdienst Rotterdam; Maarten Koper, Puma Energy Genève; Jaap Roks, voormalig tax partner KPMG Meijburg Caribbean; Martijn Schippers, EY Rotterdam; Sissie Fung, Sigourney Nabibaks, Paul Koorn, Fred Stoeltinga en Gert Bergman, BZSE Tax Lawyers St. Maarten.

Paul Comenencia

Paul Comenencia, voormalig gevormachte minister van de Nederlandse Antillen, sprak over de aanloop naar de totstandkoming van het Statuut in 1954, de jaren daaropvolgend en over de periode van afscheiding en ontmanteling van de Nederlandse Antillen. Comenencia: "Ik vond het een dankbare gelegenheid om een nieuwe jonge onbevangen publieksgroep informatie te geven over de eilanden en een gezonde interesse te creëren. Ik hoop dat die interesse groeit en dat er ook een stuk waardering voor de eilanden groeit. Dat hebben we nodig, dat de jonge generatie de eilanden begrijpt en waardeert." Een stelling die Comenencia had gegeven was: "Met het begin van de Nederlandse Antillen als autonoom land binnen het Koninkrijk, in 1954, begon ook de definitieve

ontbinding van diezelfde Nederlandse Antillen'. De meeste reacties van de studenten waren reacties van begrip. "Ze begrepen wel dat als je zes eilanden bij elkaar zet, zonder rekening te houden met hun eigen karakter, dan moet dat wel resulteren in het uiteenvallen van de Antillen. Ik zeg niet dat het land de Nederlandse Antillen geen succes had kunnen worden – er zijn meer landen die uit eilanden bestaan – maar de spanning was er vanaf het begin al. Van Nederlandse zijde is daar onvoldoende aan gedaan en dan zie je dat de meeste eilanden vanaf het begin, heel begrijpelijk, vooral met zichzelf bezig waren. De start was fout. Noch door Nederland, noch door opeenvolgende Antilliaanse regeringen zijn er voldoende investeringen gedaan in het 'Antillen-gevoel'. Tegen de tijd dat toenmalig premier Poulidor er in de jaren negentig wat aan wilde doen, was het te laat en werd alle aandacht afgeleid door de tegelijkertijd lopende financieel-economische herstructurering. Uiteindelijk, denk ik, zullen vooral de ABC-eilanden elkaar wel op praktische punten weer gaan opzoeken, waardoor je het beste van twee werelden gaat krijgen. Baas in eigen huis, maar samenwerking zoekend waar het nodig is, waarmee je de kleinschaligheid overbrugt zonder de last van een topzware centrale regering. Ik vind het leuk om mee te doen. In het verleden heb ik een keuzevak gedoceerd aan de toenmalige UNA en dat vond ik leuk en dit is een terugkeer naar een van mijn favoriete bezigheden: overdragen van kennis en inzichten en van gedachten wisselen met studenten."

Aaron Tammes, student

Aaron Tammes (23) is geboren en getogen in Nederland. Hij studeerde eerst Nederlands recht en na drie jaar koos hij voor fiscaal recht. Hij haalde zijn bachelor en doet nu deze masteropleiding. "Toen ik mijn bachelor fiscaal recht ging doen wist ik dat ik verder wilde gaan." Hij werkt als student-assistent op de universiteit en hoorde over deze masteropleiding. "Germaine vroeg zich af of deze capita wel zou leven onder de studenten. Het is onbekend terrein. Meer bekendheid over de Caribische eilanden is goed." Tammes is enthousiast over alle sprekers die vanuit hun eigen expertise colleges geven. "Comenencia sprak over de autonomie en de geschiedenis van het Statuut. Voor de achtergrond was dit heel belangrijk. Voor mij zijn de Nederlandse Antillen een vakantieparadijs, met mooie stranden, mooi weer, een belastingparadijs en de orkaan op St. Maarten. Voor veel Nederlanders is dat eveneens zo. Maar het is goed om meer over de achtergrond te weten. Waarom is het ene deel BES en het andere deel zelfstandig? Ik begrijp nu dat er altijd een onderlinge frictie was tussen de eilanden. Dat had ik nooit verwacht. Ik had meer zo iets van: dat hoort bij elkaar, maar het is anders. Shulaika Paassen Delsol ging door op het belastingstelsel van Curaçao, inkomsten-succeswinstbelasting. En ze sprak over de SPF, Stichting Particulier Fonds. We leerden uit de gastcolleges die we tot nu toe hebben gehad dat het Statuut in de Nederlandse Antillen de leidraad is. Wij gaan uit van de Nederlandse wetten." Tammes vond de volgende stelling prikkelend: 'De Stichting Particulier Fonds Curaçao kan niet onderworpen worden aan heffing van winstbelasting op Curaçao of aan vennootschapsbelasting in Nederland'. "Ik had iets van: waarom niet? Het leek me makkelijker om voor één stelsel te kiezen, maar dat dacht ik voordat ik wist dat er zulke grote verschillen zijn tussen de eilanden." Hij vindt dat er veel meer bekendheid moet komen over het fiscale stelsel van de eilanden. "De kennis wordt beperkt aangeboden. Hoe meer studenten hier over leren hoe beter. Er moet meer geïnvesteerd worden in kennis. We merken in de groep dat de mensen ook echt nieuwsgierig zijn. In de bachelor hebben we nul over Caribisch fiscaal recht gehad. Terwijl het wel onderdeel van Nederland is. Daar staan we niet bij stil. We focussen zo veel op Europa. Het Caribisch gebied is ook belangrijk."

Dylan Mathilda, student

Dylan Mathilda koos voor deze capita omdat dit voor hem de mogelijkheid is om meer over het fiscaal recht op de Caribische eilanden te leren. "Als ik ooit terugkeer is het goed om daar meer over te weten", zegt hij. Hij is opgegroeid op Curaçao en woont sinds vijf jaar in Nederland voor zijn studie. "Op de middelbare school op Curaçao leerde ik al over de geschiedenis van de vorming van de status van de eilanden. De aanloop naar 10-10-10 heb ik zelf meegemaakt omdat ik er toen woonde. Ik maakte het van dichtbij mee. Het college van Comenencia was voor mij een oprisping. Over fiscaal recht op de eilanden weet ik niets en dat ga ik nu leren bij deze capita. Het college van de gevormachte minister Begina was heel leuk. Hij vertelde met veel humor over zijn werkzaamheden en taken. Ik vroeg me altijd af wat een gevormachte minister doet. Ik was als een spons en nam alles in me op, want dan kan ik de informatie en kennis ook beter delen. De meeste dingen die hier in Nederland in het nieuws komen zijn minder goede dingen over de eilanden. Mijn medestudenten zeggen dan: het is er een corrupte bende. Ik vertel ze dan over zaken die wel goed gaan. Ik wil ooit minister van Financiën op Curaçao worden. Zo zal ik veel invloed kunnen uitoefenen op de wetgeving en kan ik een grote bijdrage leveren."

